Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägareförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki
suomen@metsastajaliitto.fi

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta, kuuleminen 28.11.2025
MmV@eduskunta.fi

Viite: Kuulemis- ja lausuntopyyntö 21.11.2025

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI METSÄSTYSLAIN MUUTTAMISESTA

Suomen Metsästäjäliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja antaa asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen metsästyslain muuttamiseksi.

Esitys koskee suden kannanhoidollisen metsästyksen sääntelyä ja sen toteuttamisen edellytyksiä. Metsästäjäliitto pitää tärkeänä, että suden kannanhoidollinen metsästys alkaa päivittyvän lainsäädännön myötä vuoden 2026 alusta. Kiintiömetsästykseen tulisi sisällyttää myös karhun ja ilveksen kannanhoidollinen metsästys.

Tiivistelmä

Suomen Metsästäjäliitto kiittää, että suden metsästys saadaan alkamaan.

- Suden kannanhoidollinen metsästys tulee alkaa vuoden 2026 alusta.
- Kiintiömetsästys on selkeä ja toimiva järjestelmä, joka mahdollistaa metsästyksen toteuttamisen ilman juridisesti vaativaa lupaprosessia.
- Kiintiömetsästys tulee ulottaa koko maahan ja kaikkiin suurpetoihin, eli suden lisäksi myös karhuun ja ilvekseen.
- Vahinko- ja turvallisuusperusteinen poikkeuslupamenettely tulee edelleen säilyttää samanaikaisesti käytössä olevana vaihtoehtona kiintiömetsästykselle.
- Valtio suojelee lajeja, ei eläinyksilöitä. Lakitekstiin korjaus koskien "yksilöiden pyydystämistä": Korjauksen jälkeen tekstin tulisi kuulua ”petoja poistetaan kannanhoidollisella metsästyksellä kiintiömetsästyksenä tietyn lukumäärän rajoissa."
- Laumapoisto on toimiva malli erityisesti silloin, kun laumassa on sisäsiittoisuutta tai koirasusia tai alueella on oleellinen susitihentymä.
- Laumojen poiston rinnalla metsästyksen tulisi kohdistua mahdollisimman moniin laumoihin niin, että poistetaan eri laumoista 1–2 sutta.
- Suden metsästyskausi tulisi olla vuosittain 1.8.-10.2. Nuoret sudet ovat tunnistettavissa alkusyksystä. Talvella lumijälkien hyödyntäminen helpottaa laumojen poistoa.
- DNA-analyysitulokset tarvitaan nopeasti ja analyysiresurssien on oltava riittäviä.
- Suden suotuisan suojelutason viitearvolle 165 on hyvät perusteet.

Tarkennetusti lausumme seuraavaa:

Esitämme seuraavat huomiot ja muutosehdotukset valtioneuvoston antamaan lakiehdotukseen. Kommentoimme samalla annettuja asetuksia:

1. Kiintiömetsästyksen laajentaminen myös karhuun ja ilvekseen

Lakiluonnoksessa esitetty kiintiömetsästys asetuksella säädettynä estää suorat valitukset yksittäisistä poikkeusluvista. Tämä on merkittävä parannus nykytilanteeseen, jossa metsästys perustuu metsästäjien hakemiin poikkeuslupiin, jotka ovat tarpeettomasti alttiita tarkoitushakuisille valituksille ja oikeusprosesseille. Kiintiömetsästys vähentää hallinnollista taakkaa, nopeuttaa toimeenpanoa ja lisää ennakoitavuutta.

Metsästäjien näkökulmasta kiintiömetsästys on selkeä ja toimiva järjestelmä, joka mahdollistaa metsästyksen toteuttamisen ilman erillistä lupaprosessia. Tämä parantaa metsästyksen suunnittelua ja toteutusta sekä tukee viranomaisten resurssien tehokasta käyttöä.

Lakiluonnoksessa kiintiömetsästys on rajattu koskemaan ainoastaan sutta. Metsästäjäliitto esittää, että kiintiömetsästys ulotetaan koko maahan ja suden lisäksi myös karhuun ja ilvekseen.

Karhun metsästys poronhoitoalueella kiintiömetsästyksenä on hyväksi havaittu toimintamalli. Karhu on koko Suomessa luontodirektiivin liitteessä IV (tiukasti suojellut lajit). Näin ollen myös poronhoitoalueen ulkopuolella karhun kannanhoidollinen metsästys, jossa on kyse tiukasta suojelusta poikkeamisesta, voidaan ja tulee järjestää kiintiömetsästyksenä. Myös kiintiömetsästyksenä toteutettavassa poikkeamisessa voidaan osoittaa luontodirektiivistä johtuvien poikkeusedellytysten täyttyminen.

Kiintiömetsästys on perusteltu poikkeamisen toteutusmalli myös ilvekselle. Euroopan unioni tai EU-oikeus eivät säätele sitä, millä tavoin luontodirektiivillä suojeltujen lajien kannanhoidollista metsästystä tulisi hallinnoida, poikkeusluvin vaiko viranomaisen perustelemin kiintiöin. Tarkemmat hallinnolliset menettelyt ovat jäsenmaiden oman harkinnan varassa.

Kiintiömetsästyksen laajentaminen suden ohella myös karhuun ja ilvekseen mahdollistaa näiden suurpetojen tasapainoisen kannanhoidon, jossa eri lajien populaatioita voidaan säädellä alueellisesti ja ajallisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Tämä menettely vähentää konflikteja ihmisten ja petojen välillä ja tukee luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Metsästäjäliitto painottaa, että vahinko- ja turvallisuusperusteinen poikkeuslupamenettely tulee kuitenkin edelleen säilyttää samanaikaisesti käytössä olevana vaihtoehtona kiintiömetsästykselle. Akuuteissa vahinko- tai turvallisuusperusteisissa suurpetotilanteissa tarvitaan mahdollisuus käyttää poikkeusluvalla sallittuja tekniikoita (esim. yötähtäimet, moottoriajoneuvot). Tämän varmistamiseksi metsästyslaissa on syytä nimenomaisesti säätää, miten muuta tyydyttävää ratkaisua on tulkittava. Vastaavalla tavalla muun tyydyttävän ratkaisun arviointia on rajattu lainsäädännössä jo metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista

annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 4 momentissa, jonka mukaan muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei pidetä karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa koskevan poikkeusluvan kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukuttamista ja siirtämistä toisaalle.

Huomio suurpetoyksilöstä lajin suojeluun

Suurpetoja koskevat englannin- ja suomenkielisen luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e-alakohdan sanoitukset poikkeavat toisistaan. Selkeyden vuoksi metsästyslaissa on syytä täsmentää, että kyse on lukumäärän rajoittamisesta (ei ylipäätään rajoittamisesta) ja tiettyjen lajien yksilöistä (ei tietyistä yksilöistä). Lakitekstistä tulee siten poistaa maininta "yksilöiden pyydystämisestä" ja korvata se muotoilulla: "petoja poistetaan kannanhoidollisella metsästyksellä kiintiömetsästyksenä tietyn lukumäärän rajoissa."

Huomioita lausuttavaksi annetuista valtioneuvoston asetuksista ja riistakeskuksen esittämästä sadan suden kiintiöstä ja sen hallinnoinnista sekä metsästyksen kohdistamisesta laumojen poistoon

Suden metsästyksen toteutus konkretisoituu 25.11.2025 lausunnolle annettujen valtioneuvoston asetusten ja Riistakeskuksen ohjeistuksen myötä. Riistakeskus teki 25.11.2025 esityksen sadan suden kannanhoidollisen metsästyksen kiintiöstä jakaen kiintiön 16 eri alueen laumoihin. Metsästys on tarkoitus toteuttaa maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta laumojen poistona.

Metsästäjäliitto kiittää riistahallinnon 25.11.2025 julkaisemaa esitystä asettaa metsästyskiintiöksi sata sutta. Esitys kertoo, että maakuntien ääntä on kuultu, kun kiintiötä nostettiin aiemmin mainitusta ”vähintään 65 sudesta” sataan suteen. On tärkeää, että kiintiöitä on asetettu eri puolille Suomea. Kiintiöiden perustelut ovat hyvät: susikantaa on harvennettava, metsäpeurakannan elinvoima on varmistettava ja koirasudet on saatava pois luonnosta.

<u>Metsästäjäliitto katsoo, että nyt päätetty malli poistaa kokonaisia susilaumoja ei ole yksinään perusteltu malli toimia:</u>

Laumapyynti on perusteltu malli erityisesti silloin, kun laumassa on sisäsiittoisuutta tai koirasusia, sekä silloin, kun tietyltä alueelta kantaa tulee voimakkaammin alentaa.

Laumapyynti ei lisää merkittävästi maamme susikannan ihmis- ja koirapelkoa. Valtaosaan laumoista ja reviireistä ei kohdennetulla laumapoistolla kohdistu minkäänlaista metsästyspainetta.

Liitto pitää todennäköisenä, että poistettavien laumojen kokoarviot eivät vastaa tämänhetkistä tilannetta laumojen koosta, minkä vuoksi annetuilla kiintiöllä ei välttämättä saada poistettua koko laumaa. Luonnonvarakeskus kanta-arviossa toteaa, että laumakoko ei ole tarkka talvikaudelle ja laumojen kokoon liittyy epävarmuutta (95 % vaihteluväli).

Metsästäjien yrittäessä poistaa susia laumasta, eri laumojen reviirien ollessa tiuhassa ja lähellä toisiaan, tilanne saattaa puhtaasti vahingossa päätyä siihen, että metsästyksen kohteeksi ajautuu toisen lauman susia. Pyynnin kohdistuminen eri

laumoihin, jos kiintiö oli kohdistettu tiettyyn laumaan, paljastuu vasta DNA-analyysien myötä. Yksittäinen metsästäjä ei voi eikä lain mukaan ole vastuussa lauman geneettisestä tunnistamisesta. Hallinnollinen vastuu metsästyksen kohdentumisesta on viranomaisella, joka asettaa kiintiöt ja ohjeet MMM:n kiintiöasetukseen ja Riistakeskuksen ohjevastuuseen viitaten.

Metsästäjäliitto ei usko, että laumojen poisto lisäisi juurikaan susipopulaation geneettistä monimuotoisuutta, mitä laumapoiston perusteluna on esitetty. Kun yksittäinen lauma alueelta poistetaan, tyhjentynyt reviiri täyttyy luultavimmin läheisistä naapurilaumoista. Naapurireviireillä saattaa olla sukulaisuutta poistetun lauman kanssa.

Metsästäjäliitto on myös huolissaan siitä, että laumapyynnin myötä monet alueet jäävät ilman pyyntikiintiöitä, eikä näillä alueilla päästä ennalta ehkäisemään vahinkoja tai muita haittoja. Jo nyt on saatu viestejä, että tämä linjaus vähentää ilman lupia jääneiden alueiden metsästäjien motivaatiota tuottaa Tassu-havaintoja ja kerätä DNA-näytteitä, vaikka mm. Metsästäjäliitto on systemaattisesti viestinyt tarpeesta aktiivisuuteen ja kannustaa tulevanakin talvena metsästäjiä suden DNA-näytekeräykseen 50 euron näytepalkkioin. Jos DNA-näyte on reviiriltä, joka ei vielä ole kartalla, palkkio maksetaan kaksinkertaisena.

Liitto esittää, että kohdennettujen laumapoistojen lisäksi metsästyksen tulisi kohdistua mahdollisimman moniin laumoihin:

Moniin eri laumoihin kohdistuessaan metsästys lisäisi nopeasti susien ihmis- ja koirapelkoa.

Suden metsästyksen tulisi Metsästäjäliiton mielestä jatkua ensi vuoden alun (1.1.-10.2.2026) metsästyksen jälkeen uudelleen elokuun 2026 alussa. Suden metsästyskausi tulisi siten olla vuosittain 1.8.-10.2. Latviassa suden metsästyskausi on 15.7. – 31.3., kuten ilmenee hallituksen esityksestä.

Metsästyksen alkaessa alkusyksystä samana vuonna syntyneet nuoret sudet ovat tunnistettavissa, koska ne kokonsakin puolesta vielä eroavat täysi-ikäisistä susista. Tällöin metsästyspaine voidaan kohdistaa niihin ja voidaan poistaa eri laumoista 1–2 sutta. Talvella taas lumijälkien hyödyntäminen helpottaa laumojen poistoa

Metsästys alkusyksystä estäisi ennalta kotieläinvahinkoja mm. lammastiloilla. Susilaumat opettavat syksyllä pentujaan metsästämään, ja tällöin metsästyksen ansiosta kotieläintiloilla voitaisiin välttyä vahingoilta.

DNA-analyysitulokset tarvitaan nopeasti ja analyysiresurssien on oltava riittäviä

DNA-analyysitulokset koskien sitä, onko saaliiksi saatu eläin susi vai koirasusi, tulee saada käyttöön nykyistä nopeammin. Kannanhoidollisen kiintiömetsästyksen yksi tavoite on poistaa luonnosta koirasusia. Tähän asti DNA-tulosten saaminen on kestänyt usein kuukausia. Nykykäytännön jatkuessa saaliiksi saadut koirasudet vähentävät käytettävissä olevaa susikiintiötä, sillä suden metsästysaika ehtii loppua,

ennen kuin DNA-tulokset saadaan. Sen vuoksi lajimääritystä koskevat DNA-tulokset tulisi saada päivissä, ei kuukausissa.

Luonnonvarakeskuksen resurssit suden ja muiden suurpetojen kantojen arviointiin tulee turvata, ja samalla on edellytettävä täyttä läpinäkyvyyttä arvioiden tuotannossa. Talven 2024–2025 aikana toteutettu laaja DNA-keruu, joka ylitti alkuperäiset odotukset, osoitti susikannan kasvaneen 46 prosenttia. Tämän seurauksena Luonnonvarakeskus tarkisti myös aiempien vuosien kanta-arvioita.

Samalla kun Euroopan unioni on lieventänyt susien suojelua, se edellyttää jäsenmailta tarkkaa susikannan koon osoittamista niin, että kanta pysyy maan asettaman suotuisan suojelutason viitearvon yläpuolella. Tämä toimintaperiaate on tärkeää ulottaa kaikkiin suurpetolajeihin ja myös mm. tutkimusresursseihin.

Suden suotuisan suojelutason viitearvosta

Maa- ja metsätalousministeriön asettama suden suojelun viitearvo 273 yksilöä on Metsästäjäliiton mielestä liian korkea ja perustuu EU:n suotuisan suojelutason viitearvon laadintaohjeistuksen vastaisiin perusoletuksiin ja vanhentuneisiin populaatiogeneettisiin tietoihin Suomen susikannasta.

Metsästäjäliitto on esittänyt suotuisan suojelutason viitearvoksi 165 susiyksilöä. Esitys perustuu tieteellisesti perusteltuun laskentamenetelmään: Franklinin (1980) populaatiogeneettisten tutkimusten mukaisesti vähimmäismäärältään riittäväksi määritelty 25 lisääntyvää paria × 2 × 3 = 150 yksilöä, johon lisätään 10 % varmuusmarginaali tuottaa tulokseksi 165 yksilöä. EU:n suotuisan suojelutason viitearvon laadintaohjeistuksen mukaan, joka on julkaistu tammikuussa 2025, Franklinin mallia voidaan käyttää määrityksen perustana. Lisäksi EU-ohjeistukseen viitaten voidaan todeta, että Suomessa voidaan katsoa olevan yksi susipopulaatio, joka on yhteydessä Venäjän suureen populaatioon. Lisäksi myös Skandinaviasta on susia tullut Suomeen.

Ruotsissa vastaava viitearvo sudella on 170. Metsästäjäliiton esitys 165 on siten linjassa kansainvälisen käytännön kanssa. Toisin kuin julkisuudessa hiljattain uutisoitu EU komission kirje Ruotsille antaa ymmärtää, Ruotsin suden viitearvon määrityksestä ja sen tieteellisestä pätevyydestä on saatavilla riippumaton, kaikkiaan 90-sivuinen 20. kesäkuuta 2024 päivätty raporttikokonaisuus, tekijänä Kansainvälisen Luonnonsuojeluliiton asiantuntijaverkoston Philip S. Miller, Ph.D. Director of Science (IUCN SSC Conservation Planning Specialist Group): https://www.naturvardsverket.se/49e29c/contentassets/c8545357e38842859beaaf4d2ff68c02/bilagor-till-analys-av-vargens-referensvarde.pdf

Ministeriön esittämä viitearvo 273 pohjaa Luken viitearvotyöryhmän työhön, joka valmistui vuonna 2022 ja perustuu tietoihin vuoteen 2021 asti. Tieteellinen tieto esityksen taustalla on siis nyt vuonna 2025 vähintään neljä vuotta vanhaa. On myös tarpeen huomioida, että susikanta on vuosina 2017–2021 kaksinkertaistunut ja kasvanut edelleen 75 % vuosina 2021–2025. Länsi-Suomen lauma- ja parireviirien määrä on kasvanut merkittävästi, ja itärajan yli on tullut erityisesti poronhoitoalueelle viime vuosina poikkeuksellisen paljon geneettisesti monimuotoisia susia todennäköisesti luoteis-Venäjältä. Myös muualle Suomeen geenivirtaa Venäjältä on tullut, mikä osaltaan parantaa susikannan geneettistä monimuotoisuutta.

Siten väite Länsi-Suomen susien geneettisen muuntelun vähäisyydestä ei ole enää ajantasainen, sillä kannan runsastuminen ja tulomuutto ovat varsin todennäköisesti parantaneet geneettistä monimuotoisuutta myös läntisessä Suomessa.

MMM viittaa viitearvon märittelyssä geneettisen elinkyvyn lisäksi ”sosiaalisiin kriteereihin, ekologiseen kantokykyyn ja konfliktitasoihin”. Konfliktitasot ovat kuitenkin seuraus liiallisesta kannasta, eivät viitearvon peruste.

Lopuksi

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lakiesitystä ja sitä, että suden kannanhoidollinen metsästys saadaan lopultakin alkamaan.

Liitto korostaa, että lakimuutoksen tulee mahdollistaa kaikkien suurpetojen kannanhoidollinen kiintiömetsästys selkeästi, oikeudellisesti perustellusti ja käytännössä toimivasti. Liiton esittämät muutokset parantavat lain vaikuttavuutta, hyväksyttävyyttä ja toimeenpantavuutta.

Jos Metsästäjäliiton esittämä kiintiömetsästysmalli ei muiden suurpetojen kuin suden osalta nyt tässä eduskunnan käsittelyssä voi toteutua, liitto esittää, että eduskunta antaa maa- ja metsätalousministeriölle lausuman, että metsästyslaista on tuotava eduskunnan käsiteltäväksi kevätistuntokauden aluksi lakimuutos, joka mahdollistaa suden ohella myös muiden suurpetojen kannanhoidollisen kiintiömetsästyksen. Tätä eduskunta edellytti jo edellisessä asiaa koskevassa lausumassaan (HE 21/2025 vp; EV 53/2025 vp), kun se lausumassaan totesi, että ”maa- ja metsätalousministeriö seuraa metsästyslainsäädännön toimivuutta ja jatkaa työtä sen eteen, että kannanhoidolliselle metsästykselle luodaan vakiintuneet puitteet.”

Liitto on valmis osallistumaan jatkovalmisteluun ja tarjoamaan asiantuntemustaan suurpetopolitiikan kehittämiseksi.

Kunnioittaen,

27.11.2025

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Jaakko Silpola
toiminnanjohtaja